

OBSAH

Proč právě o skle?	7
<i>I. STAROVĚK</i>	
STAROVĚK ZÍRÁ NA NÁS POD PYRAMIDAMI...	
Pallas Athena nevyskočila z čela Diova v lesknoucí se zbroji	15
Oko faraona Amenhotepa I.	15
Skleněná perla, stará 5500 let	17
Egyptský hrnčič	18
NEJSTARŠÍ HUTĚ A SKLÁŘSKÉ TECHNIKY	
Starobylé polevy	19
Pec v Tell-el-Amarně	19
Nádoby ze skleněných vláken	20
Tvary a barvy skla	22
Skleněné kameny a nejstarší výrobky „vasa murrina“ v Egyptě	22
Vrchol a úpadek „vázového období“	23
LITÍ SKLA A PROBLÉM FOINICKÉHO SKLÁŘSTVÍ	
Melqartův tyrský tyrkys	26
Objevíli Foiničané sklářskou píšťalu?	27
KDYŽ KAMENÍ PROMLUVILO	
Assyrské a babylonské sklárství	30
Sociální a ekonomická funkce skla	33
STAROVĚK ŘÍMSKÉ EPOCHY	
Ukazuje se moc proměny výrobních prostředků	35
Obraz hutí římské epochy:	
Trojitost pecí	35
Pece podle Heraklia a mnicha Theofila	36
Pozdní starořímská pec v Británii	37
SKLÁŘSKÁ PÍŠTALA A JEJÍ NEJSTARŠÍ PLODY	
Technika foukání skla	40
Užitkové sklo	42
Barevná skla	43
Složení skla	43
Zrcadla	45
Bižuterie	46
Antické sklárny	46
Rytí antických skel	48
Antičtí brusiči skla	49
Vázy diatreta	50
Broušení	51
Prozatím jen letmo o malbě a zlacení	51
Tvary starých skel	53
Poučení	54

II. STŘEDOVĚK

RANÝ STŘEDOVĚK ROZPŮLIL STARÝ SVĚT	59
Orient útočištěm sklářství při potopě	60
Sklo byzantské	61
Islam a sklo	62
Malba emailová — smaltová	64
Středověký sklářský průmysl na Blízkém Východě	65
Čiňané umějí liti vrstvené duté sklo	72
Ruské sklářství je starobylé	76
Středověké sklářství západoevropské	80
Skleněné okno	83
Prohledejme raně středověké prameny	83
Malba okenního skla	85
Technika malby na skle	89
Vývoj malování oken od XI. století	90
Pece jako změna výrobních prostředků	93
Tvarování středověkého dutého skla	95

ZÁPADOEVROPSKÉ SKLÁŘSTVÍ S JEHO POČÁTKY VE STŘEDOVĚKU

Altare	97
Francie	97
Německo	98
Holandsko a Belgie	99
Anglie	99

III. TAJEMSTVÍ BENÁTSKÉHO DÍLA SKLÁŘSKÉHO

Margarita — skleněná perla	103
Byzantští skláři se stěhují do Murana v XV. stol.	104
Rozčlenění benátského sklářství	106
Duté skla s barevnými nitkami a filigránním ornamentem	109
Hotovení tyčinek k výrobě nitkového skla	109
Nit použitelná pro filigrán	110
Složitá technologie filigránních kreseb	110
Vyfukování skel filigránních	114
Síťování nitkového skla	115
Millefiori, obnovené egyptské kouzlo, sklo květinové, mosaikové, italské provenience	115

IV. VÍTĚZSTVÍ ČESKÉHO SKLÁŘSTVÍ

PRAMENY SLÁVY ČESKÉHO SKLÁŘSTVÍ	119
Horský křišťál — to je ta správná stopa. Vydejme se její zarostlou pěšinou	
Nejstarší práce	121
Okruh francouzský	123

Výroba burgundská	123
Italská renesance rozvíjí dekor i tvar	124
Rody řezačů křišťálů	126
Praha	127
Nyní však zbývá konečně promluvit o surovině a o práci s ní	128
OBJEVUJE SE „ČESKÝ KŘIŠTÁL“	130
Česká kostelní okna	130
První hutě	131
Hutě v XVI. století	131
Stará technologie	132
O brusiči skla a feudálních omezeních	132
Sklář — šlechticem	133
Italští skláři v Čechách	133
Druhy výrobků	133
Příjmy hutě	133
Český křišťál	134
Ceny skla	134
V XVI. století vyrůstá výroba	134
Malba na skle a sklenáři	135
„Bíle pruhované sklenice“	135
Rafinace a vzrůstající vývoz skla	136
Osudy pramenů	136
Kašpar Lehmann	137
Rudolfinské prostředí	140
Český vítězný křišťál	143
DVĚ STĚ LET ROZMACHU ČESKÉHO SKLÁŘSTVÍ	144
Konjunktury a krise	146
Učňové	147
Na staré zrcadlárně	148
Vraťme se však ještě do doby starší	149
Flusaři	149
Raní kapitalisté a raný proletariát	149
Vynález „křídového skla“	150
Nová pec a nová skla	151
Produktivita	152
Mzdy	152
Pivo	153
Chamtivý zlatič	153
Topení uhlím	153
Deputátní hutmistr musí	153
Hospodářství na hutích	154
Česká sklářská huť v cizině	155

Staří sklářští obchodníci:	
Jiřík Fr. Kreybich	156
Jan Kašpar Kittel	157
Křišťan František Rautenstrauch	157
Sklářské kompanie	158
Ochrana a omezení	160
Sklářský reglement	161
Váha sklářského exportu	161

V. U NÁS A ŽINDE

VELKÉ ZMĚNY VE SVĚTĚ V STOLETÍCH XVII. AŽ XIX.	165
Jan Kunckel	167
Novodobé ruské sklářství	169
Gusjevské sklárny	170
Nejstarší sklárny na Slovensku	172
Nová výzdoba skla a její výtvarníci	172
Dominik Biman, nejlepší rytec-portretista	173
Bedřich Egermann	174
Basaltové černé sklo — hyalith	177
Ostatní svět	178
Švédsko	179
Dánsko	180
Krise v našem sklářství	180
Nová forma organizace výroby	180
Člověk na konci feudalismu	181
Rád české hutě XIX. století: (Hutě Jana Rückla v Preitenštejně)	182
Turnovští kamenáři „na měkkém dile“	187
Antonín Paclt, turnovský kamenář	190
Jablonecký průmysl	191
Jak vyrábíme umělecké sklo dnes (Napsáno za odborné spolupráce inž. S. Bachtíka)	193
A budoucnost?	199
V této knize	201
Hlubitiskové přílohy	1—160
Seznam barevných příloh	I
Seznam hlubitiskových příloh	II
Seznam ilustrací v textu	XI
Vysvětlivky	XV
Prameny	XXV
Obsah	XXX
Autor děkuje	XXXIV